

"זמן נשי" הוא מונח טעון בשיח הפמיניסטי, המתקשר למושג "זמן" הכללי, אשר באמצעותו מיוצרים סדר חברתי, נורמות, זהויות וטקסים אזרחיים ודתיים. "הזמן הנשי" נתפס כמעגלי, מיתי ויחסי, לעומת "הזמן הגברי" הליניארי, ההיסטורי והרציונלי. מתנגדי התיאוריה הזאת טוענים שזוהי אבחנה דיכוטומית, המובילה לקיבוע יחסי כוח, היררכיה ואי שוויון. התערוכה "סְפָרָה" מבקשת לבחון את מושגי המעגליות, המיתוס, הרציונלי הטקסי וההיסטורי במרחב נשי אוטונומי כתהליך של אקטיביזם תרבותי נשי.

בחלל הגלריה נשמעת מקהלת נשים מתוך סרט הווידאו חן, סמירה, עינב, נעם, אלמה. זוהי יצירה תלויה בזמן (Time specific), אשר נוצרה כתגובה על מצוות "ספירת העומר" ומוצגת בזמן ספירת העומר - ארבעים ותשעת הימים שבין חגי האביב היהודיים: פסח ושבועות. היצירה נוצרה כמענה להדרת הנשים מן המצווה ותוך כדי התייחסות לתופעה של הדרת שירת נשים במרחב התרבותי הישראלי כיום. כמו בספירת העומר, כל אשה משלימה ארבעים ותשעה סיבובים תוך כדי ספירה מ-1 עד 49 בעברית, ערבית, אמהרית ואנגלית. המנגינה ששרות הדמויות מבוססת על "מוזיקת הספירות" - ביוון העתיקה האמינו הפילוסופים שגרמי השמים: השמש, הירח והכוכבים (הפלנטות) משמיעים צלילים תוך כדי תנועתם ברקיע. על בסיס אמונה זו יצרה המלחינה מעיין צדקא את "שירת הספירות" שבפי הדמויות.

החממה שבה מתרחשת שירת המקהלה היא במהותה מקום המספק הגנה ומצוי מחוץ לזמן האקלימי הרגיל. בסְפָרָה הזאת מתרחשת ספירת הנשים, ספירה המעלה על הדעת הן את הקשר לעולם הביולוגי הנשי והן את העולם שמסביב. זווית הצילום היא אניגמטית, הדמויות נתונות להשפעת כוח הכבידה וניכרים בהן בבירור אותות המאמץ, ההתמודדות עם הספירה והשירה תוך כדי הנעת הגלגל. השימוש הוויזואלי במעגלים לציון התקדמותה של ספירת העומר נמצא כבר בלוחות קדומים של ספירת העומר, כפי שאפשר לראות באיור בצד ימין.

בעבודת החלון, דרך יפו, נראות שתי מדעניות זהות תוך כדי פעולת מדידה. כל אחת מהן היא היפוכה של האחרת והן ניצבות על גבי שעון אסטרונומי עתיק. הסצנה מתרחשת בטבע ולכל דמות אופיינית צמחייה שונה. הטבע אינו מתעלם מהמדעניות: הענפים והציפור דוקרים את הדמויות, ואף קרני השמש המגיעות מבעד לחלון מטילות צללים בגלריה ומשנות את מהלך היצירה במשך כל שעות היום.

משמעות המילה סְפָרָה ביוונית עתיקה היא כדור, אך היא מסמלת גם אזור שבו מתרחשת פעילות מסוימת. הסְפָרָה המוצגת בתערוכה היא סְפָרָה נשית, שאינה אוטופית - שכן במרחב הציבורי יש לאפשר לנשים להכנס למרחבים טקסיים ולהשפיע על המרחב המשותף.

"סְפָרָה" היא תערוכתן המשותפת השלישית של מירב הימן ואילת כרמי. הימן וכרמי, מעמידות במרכז יצירתן המשותפת דמויות של נשים מורכבות, המתוארות בעת מאמץ פיזי ומנטלי תוך כדי התמודדות עם קשיים ותקלות. הימן וכרמי הן זוכות פרסים ומלגות, כל אחת בזכות עצמה; אילת כרמי היא ציירת ומירב הימן צלמת ואמנית וידאו. הן השתתפו בתערוכות יחיד ותערוכות קבוצתיות בארץ ובעולם.

אוצרת: שירה פרידמן

ימיו: אוסף משפחת גרוס

